

Warszawa, 9.01.2026

Opinia IDM w ramach konsultacji projektu ustawy o Osobistych Kontach Inwestycyjnych (OKI)

W ramach europejskiej Unii Inwestycji i Oszczędności (SIU), której celem jest mobilizacja kapitału prywatnego i skierowanie go do gospodarki realnej, Polska wdraża rozwiązania zgodne z tymi założeniami. Jednym z nich są **Osobiste Konta Inwestycyjne (OKI)** – dobrowolne rachunki inwestycyjne dla osób fizycznych, zaprojektowane tak, aby **przesuwać część oszczędności z depozytów bankowych na rynek kapitałowy poprzez prostą i przewidywalną zachętę podatkową**. Jest to szczególnie istotne, jeśli weźmiemy pod uwagę fakt, że ponad 50% gospodarstw domowych w Polsce wciąż utrzymuje oszczędności głównie na rachunkach i lokatach bankowych. Polacy głównie oszczędzają, ale nie inwestują. A to właśnie instrumenty finansowe w długim horyzoncie dają szansę na wyższą stopę zwrotu. OKI mają odpowiedzieć na tę lukę: łączą przystępną konstrukcję z dostępem do zrozumiałych, zdywersyfikowanych instrumentów oraz uzupełniają istniejące formy długoterminowego oszczędzania, takie jak PPK, IKE i IKZE.

Kluczowe postulaty

1. Wyłączenie lokat bankowych z kategorii aktywów objętą preferencją podatkową w OKI.

Proponujemy skreślenie art. 26 ust. 1 pkt 1.- preferencja podatkowa powinna być skierowana na instrumenty rynku kapitałowego. Taka konstrukcja lepiej zrealizuje cel OKI, ponieważ tworzy bodziec do zwiększania udziału inwestycji w portfelach gospodarstw domowych i sprzyja budowaniu trwałego popytu na instrumenty rynku kapitałowego.

Art. 26 ust. 1 pkt 1 projektu ma wprowadzać zwolnienie od podatku od wartości aktywów do kwoty 25 000 zł dla środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, czyli w praktyce dla lokat bankowych. Taka konstrukcja będzie wzmacniać utrzymywanie oszczędności w depozytach, zamiast kierować środki do instrumentów rynku kapitałowego, mimo że gospodarstwa domowe już utrzymują bardzo wysoki udział aktywów w gotówce i depozytach.

2. Wprowadzenie wymogu siedziby w Polsce albo prowadzenia działalności w Polsce w formie oddziału dla podmiotów prowadzących OKI.

Art. 4 ust. 1 projektu wskazuje podmioty uprawnione do prowadzenia OKI. Jednocześnie projekt wskazuje Komisję Nadzoru Finansowego jako organ właściwy do spraw nadzoru nad OKI. Aby te dwa elementy były ze sobą spójne, art. 4 ust. 1 powinien zostać doprecyzowany o wymóg posiadania siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w formie oddziału. Takie doprecyzowanie ograniczy ryzyko oferowania OKI w modelu swobody świadczenia usług. W praktyce dotyczy to sytuacji paszportowania, w tym przez podmioty prowadzące działalność na przykład w Litwie lub na Cyprze, które nie podlegają bezpośredniemu nadzorowi KNF w zakresie prowadzenia OKI.

Wprowadzenie tego wymogu:

- wzmacnia realną ochronę inwestora i konsumenta, ponieważ nadzór jest wykonywany bezpośrednio przez KNF
- ujednolica standardy nadzorcze dla wszystkich instytucji prowadzących OKI na rynku polskim
- zwiększa przejrzystość struktury prawnej i operacyjnej podmiotów prowadzących OKI

- ogranicza ryzyko przenoszenia sporów, reklamacji i postępowań do jurysdykcji zagranicznych
- poprawia skuteczność egzekwowania obowiązków informacyjnych i podatkowych oraz wzmacnia realną kontrolę i egzekucję obowiązków podatkowych
- zapewnia równe warunki konkurencji dla polskich firm inwestycyjnych
- ułatwia współpracę KNF z innymi krajowymi organami, w szczególności KAS, US i NBP
- jest rozwiązaniem zbieżnym z analogicznymi regulacjami funkcjonującymi w polskich przepisach dotyczących rachunków IKE i IKZE.

3. Wprowadzenie umowy ramowej zawieranej z jedną instytucją finansową, w ramach której mogą funkcjonować subrachunki maklerskie, funduszowe i techniczne.

OKI powinno być zbiorem rachunków, rejestrów i zapisów prowadzonych w ramach jednej umowy. W ramach tej umowy instytucja udostępnia inwestującemu różne formy gromadzenia aktywów jako elementy jednego OKI, w szczególności subrachunek maklerski obejmujący rachunek papierów wartościowych i rachunek pieniężny, subrachunek funduszowy obejmujący zapis w rejestrze uczestników funduszu oraz subrachunek techniczny do rozliczeń. **Taki model upraszcza produkt dla klienta, ponieważ oznacza jedną umowę, jedną logikę działania i jeden widok portfela.** Dla instytucji oznacza ograniczenie liczby operacji na styku różnych systemów i dokumentów, które najczęściej generują błędy, opóźnienia i reklamacje.

W projekcie, OKI jest opisane jako wyodrębniony rachunek albo zapis, zależnie od typu instytucji. Zatem klient budujący portfel z różnych kanałów, na przykład łączący rachunek maklerski, fundusze inwestycyjne i komponent gotówkowy, musi funkcjonować w kilku równoległych reżimach umownych i operacyjnych. Zwiększa to liczbę czynności formalnych, ryzyko błędów oraz utrudnia przesuwanie środków i aktywów pomiędzy elementami portfela. Przesunięcia aktywów między tymi elementami powinny być kwalifikowane jako zwykła realokacja w ramach jednego OKI, bez uruchamiania procedur wypłat transferowych oraz bez ryzyka utraty preferencji podatkowych. Dodatkowo potrzebne jest potwierdzenie, czy rachunek pieniężny lub techniczny w OKI może być oprocentowany oraz jak ujmuje się odsetki w wycenie i limitach.

4. Wyłączenie instrumentów pochodnych z OKI oraz ograniczenie aktywów do prostych instrumentów inwestycyjnych.

OKI ma budować powszechność inwestowania długoterminowego. Tym samym nie powinno wspierać spekulacji ani nadmiernego ryzyka. Dla firm inwestycyjnych oznacza to mniej wyjątków w systemach, mniejszą liczbę błędów operacyjnych i niższe ryzyko sporów z klientami.

5. Jednoznaczne wskazanie, że definicja aktywów OKI obejmuje instrumenty dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym także w innych państwach, a nie wyłącznie na rynku regulowanym w Polsce i są objęte podatkiem od aktywów.

Aktywa OKI obejmują instrumenty z rynków zagranicznych oraz instrumenty rejestrowane w depozytach i rejestrach w UE, niepodlegające jakimkolwiek zwolnieniom lub ulgom podatkowym przewidzianym w ustawie o OKI. Brak takiego wskazania będzie prowadzić do wątpliwości, czy instrumenty notowane na zagranicznych rynkach regulowanych mogą być kwalifikowane jako aktywa OKI.

6. Środki pieniężne utrzymywane na rachunku pieniężnym wyłącznie w celu rozliczenia transakcji nie powinny być uwzględniane przy ustalaniu wartości aktywów dla potrzeb limitu zwolnienia z art. 26 ust. 1 pkt 2.

W ramach OKI będą występować środki pieniężne utrzymywane przejściowo na rachunku pieniężnym wyłącznie w celu rozliczenia transakcji nabycia i zbycia instrumentów finansowych. Te środki mają charakter techniczny i wynikają z procesu rozliczenia transakcji, a nie z decyzji o utrzymywaniu gotówki jako składnika portfela. Limit zwolnienia powinien odzwierciedlać wartość aktywów inwestycyjnych, a nie przejściowe saldo środków pieniężnych niezbędnych do rozliczeń. W przeciwnym razie klient będzie mógł wyczerpywać limit lub go przekraczać z przyczyn technicznych, mimo braku wzrostu wartości inwestycji.

Wyłączenie powinno dotyczyć jedynie środków pieniężnych nieoprocentowanych, utrzymywanych na rachunku pieniężnym. Jeżeli instytucja będzie oferowała oprocentowanie środków pieniężnych, to takie środki powinny być traktowane jak składnik o charakterze depozytowym i uwzględniane w wartości aktywów dla potrzeb limitu zwolnienia z art. 26 ust. 1 pkt 2 oraz podatku od wartości aktywów.

7. Wprowadzenie możliwości wykorzystanie danych klienta z procesów MiFID II na potrzeby OKI bez ponownego pozyskiwania.

Postulujemy, aby firma inwestycyjna mogła wykorzystywać na potrzeby OKI dane klienta pozyskane już w ramach obowiązków wynikających z MiFID II, w szczególności informacje zebrane dla oceny odpowiedniości lub adekwatności usług. Jednocześnie postulujemy, aby obowiązki firmy inwestycyjnej w zakresie przeprowadzania ocen odpowiedniości i adekwatności oraz zasady ich wykonywania pozostały bez zmian i były realizowane na podstawie MiFID II oraz przepisów wykonawczych w takim samym zakresie jak dotychczas, zależnie od rodzaju świadczonej usługi inwestycyjnej i sposobu jej świadczenia w ramach OKI.

8. Umożliwienie obsługi OKI w placówkach banku oraz doprecyzowanie tajemnicy zawodowej dla banku prowadzącego działalność maklerską.

Umożliwienie zawierania umów OKI w placówkach banku oraz wykonywania przez bank czynności związanych z obsługą klienta w ramach OKI wymaga jednoczesnego doprecyzowania przepisów o czynnościach banku prowadzącego działalność maklerską oraz przepisów o tajemnicy zawodowej. Bez zmian w obu obszarach obsługa OKI w placówkach banku będzie utrudniona i ryzykowna regulacyjnie. Dzięki temu pracownicy banku będą mogli obsługiwać OKI np. przyjmować zlecenia dot. aktywów OKI na rachunku klientów ich biura maklerskiego, które prowadzi OKI- przepisy mają zapewnić przepływ informacji dot. OKI dla pracowników banku, którzy nie są pracownikami BM

9. Wprowadzenie w ustawie przepisu umożliwiającego waloryzację limitów zwolnienia podatkowego.

Brak waloryzacji limitu będzie prowadził do jego systematycznej erozji w ujęciu realnym w szczególności w warunkach inflacji, wzrostu wynagrodzeń, rosnącej wartości aktywów.

10. Dopuszczenie pokrywania realnych kosztów przez instytucje oraz jednoznaczne określenie, jakie kategorie kosztów są dopuszczalne.

Przepisy powinny umożliwiać instytucjom pokrywanie realnych kosztów obsługi OKI, w szczególności kosztów operacyjnych wypłat i wypłat transferowych oraz kosztów nowych obowiązków technologicznych i raportowych. Jeżeli kosztu nie da się przypisać do operacji ani jasno ująć w cenniku, instytucja przeniesie go do innych elementów taryfy albo ograniczy dostępność OKI, co obniży konkurencję i realną dostępność produktu dla klientów.

W projekcie zakazano pobierania od klienta odrębnych opłat m.in. za wpłatę, wypłatę, wypłatę transferową, zawarcie umowy o OKI, brak aktywności na koncie oraz za operacyjną realizację tych

czynności (tj. przyjęcie i przetworzenie dyspozycji, weryfikacje, przygotowanie danych i komunikację między instytucjami, w tym czynności post-trade). W praktyce oznacza to, że nawet gdy dana operacja generuje wymierny koszt po stronie firmy inwestycyjnej (np. obsługa transferu: weryfikacje, przygotowanie danych, komunikacja z drugą instytucją, czynności post-trade).

11. Ustalenie jednolitej reguły postępowania przy wycenie instrumentów finansowych, które przestają być notowane na rynku regulowanym lub w ASO, w tym wskazanie metody wyceny zastępczej na potrzeby podatku i informacji dla klienta.

Przepis powinien określić regułę postępowania, np. wycenę według wartości godziwej ustalonej na podstawie obiektywnych danych, a gdy to niemożliwe – według ostatniego dostępnego kursu do czasu ustalenia wartości w sposób zgodny z przepisem.

12. Udostępnianie klientowi informacji podatkowych i rocznych rozliczeń OKI w aplikacji mObywatel oraz zapewnienie dostępu do danych w kanałach instytucji jako wariant uzupełniający i dobrowolny.

Podstawowy wariant

Podstawowe informacje podatkowe i roczne rozliczenia dotyczące OKI powinny być dostępne dla inwestora w aplikacji mObywatel. Taki kanał zapewnia jednolite miejsce podglądu dla inwestora niezależnie od tego, w ilu instytucjach posiada OKI, ogranicza ryzyko wykluczenia części klientów oraz zmniejsza liczbę nieporozumień dotyczących naliczeń i limitów. Jednocześnie dla potrzeb mObywatela punktem odniesienia powinny być dane udostępnione przez urząd skarbowy, a nie wyliczenia prezentowane bezpośrednio przez firmę inwestycyjną.

Wariant uzupełniający

Niezależnie od powyższego instytucje powinny mieć możliwość udostępniania klientowi w aplikacji lub serwisie instytucji prowadzącej OKI stałego podglądu podstawowych informacji o koncie, w szczególności aktualnej wartości portfela, poziomu

13. Ujęcie praw z nierozliczonych transakcji w aktywach OKI oraz wykazywanie należności i zobowiązań netto.

Postulujemy dodanie przepisu, który przesądzi, że aktywa gromadzone w ramach OKI obejmują także prawa do otrzymania papierów wartościowych wynikające z zawartych i nierozliczonych transakcji. Przepis powinien obejmować sytuacje, w których po zawarciu transakcji, a przed jej rozrachunkiem, inwestujący ma już roszczenie o przeniesienie papierów wartościowych, mimo że zapis na rachunku następuje później.

Postulujemy również wprowadzenie zasady, że przy ustalaniu wartości części pieniężnej OKI uwzględnia się należności i zobowiązania związane z nierozliczonymi transakcjami, w tym transakcjami z odroczonym terminem płatności, w wartości netto. Oznacza to, że wartość środków pieniężnych ustala się jako sumę gotówki i należności pomniejszoną o zobowiązania, aby nie zawyżać wartości aktywów oraz podstawy podatku od wartości aktywów wyłącznie z przyczyn technicznych wynikających z cyklu rozrachunku.

Takie ujęcie eliminuje luki w prezentacji portfela i ogranicza ryzyko rozbieżności między wartością portfela widzianą przez klienta a danymi raportowanymi do KAS, a także zmniejsza liczbę reklamacji wynikających z chwilowego „zaniku” części wartości portfela między dniem transakcji a dniem rozrachunku.

14. Dopuszczenie możliwości (fakultatywnie) otwierania OKI dla klientów małoletnich.

Uzasadnieniem jest podkreślany przez Komisję Europejską kierunek osiągnięcia wysokiej partycypacji wśród obywateli UE w takich programach. Oszczędzanie i inwestowanie od najmłodszych lat może pomóc w budowaniu trwałego majątku oraz przyczynić się do zwiększenia wiedzy finansowej i krzewienia kultury inwestowania. Możliwość zakładania rachunku przez rodziców zapewnia odpowiednie zabezpieczenia i kontrolę, minimalizując ryzyko dla nieletnich. Ponadto takie rozwiązania występują w innych jurysdykcjach europejskich, np.

- w Niemczech (np. Junior Depot) <https://www.comdirect.de/depot/juniordepot.html>
<https://traderepublic.com/en-de/child-savings-account#start-early-stay-aheadchild-savings-account>,
- na Słowacji <https://www.finax.eu/en/goals/saving-for-children>
- w Szwecji (wskazywany w uzasadnieniu ISK)
- w Polsce funkcjonuje np. Program Inwestycyjny Maluch Millennium TFI <https://www.millenniumtfi.pl/dl/2358/attachment/7087ac/Regulamin%20PIM-.pdf>

15. Zmiana harmonogramu wdrożenia OKI oraz wypracowanie wspólnego planu wdrożenia z Ministerstwem Finansów i interesariuszami.

W projekcie uruchomienie OKI jest przewidziane od 1 lipca 2026 r. wraz z wejściem w życie rozbudowanych obowiązków technologicznych i raportowych. Termin uruchomienia OKI nakłada się na rynkowe „zamrożenie zmian” systemów wewnętrznych związane z wdrożeniem WATS (nowy system obrotu na GPW), które wymaga koncentracji zasobów IT i testów po stronie firm inwestycyjnych. Skutkiem jest ryzyko, że część firm inwestycyjnych nie uruchomi OKI w terminie lub uruchomi je w ograniczonym zakresie, co osłabi dostępność produktu i spójność wdrożenia na rynku.

W zakresie harmonogramu proponujemy rozważyć dwa warianty:

- wariant A - etapowanie wejścia w życie najbardziej obciążających obowiązków operacyjno-raportowych (wdrożenie w dwóch krokach, z okresem przejściowym), przy uruchomieniu produktu dla klientów w terminie bazowym,
- wariant B - przesunięcie terminu wejścia w życie ustawy albo co najmniej przesunięcie wejścia w życie najbardziej obciążających obowiązków technologicznych i raportowych, biorąc pod uwagę skalę zmian IT, integracji danych oraz obowiązków raportowych. Ograniczy to ryzyko uruchomienia w sposób niejednolity i tylko w ograniczonym zakresie.

16. Uporządkowanie okresu przejściowego 2026–2027 - ujednolicenie parametrów wdrożeniowych oraz usunięcie ograniczenia jednego OKI rocznie.

Postulujemy ujednolicenie parametrów funkcjonowania OKI od dnia wejścia w życie przepisów, tak aby w całym okresie 2026–2027 wdrożenie opierało się na jednym spójnym zestawie reguł, takich jak podatkowe. Ograniczy to konieczność równoległego utrzymywania odmiennych konfiguracji systemów, dokumentacji i komunikacji do klientów, a tym samym obniży koszty i ryzyka operacyjne.

17. Usunięcie obowiązku miesięcznego przekazywania do KAS imiennych danych o wartości aktywów na OKI w trybie deklaracyjnym, zmiana raportowania do KAS na wyłącznie roczne oraz zatwierdzenie rozliczenia w pit.gov.pl.

Takie podejście jest spójne z rozwiązaniami znanymi z IKE i IKZE, gdzie obowiązki wobec organów podatkowych mają charakter zdarzeniowy i informacyjny, a nie cykliczny w trakcie roku. Ponadto ulga IKZE jest rozliczana w zeznaniu rocznym PIT, co wzmacnia model rozliczenia rocznego po stronie klienta,

zamiast rozliczeń w trakcie roku. Model roczny ogranicza koszty stałe i ryzyka prawne, a jednocześnie zwiększa zrozumiałość produktu dla klienta, ponieważ klient widzi jedno spójne podsumowanie roczne i zatwierdza je w serwisie administracji.

18. Doprecyzowanie zasad raportowania do KAS w sytuacji, gdy klient posiada więcej niż jeden OKI w ramach jednej instytucji lub grupy kapitałowej (np. część bankowa i maklerska).

W projekcie nie jest rozstrzygnięte, czy w opisanej powyżej sytuacji instytucja ma przysyłać jeden raport skonsolidowany, czy odrębne raporty dla każdego OKI. Przepis powinien przesądzić model raportowania oraz sposób identyfikacji raportu, tak aby dane były porównywalne i nie dublowały się w systemach KAS.

19. Uporządkowanie modelu dokumentacji przez umieszczenie w umowie elementów stałych (prawa i obowiązki stron, podstawowe zasady podatkowe, zasady transferu), przy jednoczesnym przeniesieniu elementów zmiennych i technicznych (opłaty, terminy operacyjne, kanały komunikacji) do regulaminu i TOiP, do których umowa jednoznacznie odsyła.

Taki układ ogranicza potrzebę aneksowania i zmniejsza ryzyko, że klient będzie porównywał oferty na podstawie dokumentów o różnym stopniu szczegółowości.

20. Uproszczenie procedur na wypadek „zdarzeń nadzwyczajnych” po stronie instytucji, tak aby klient nie tracił ciągłości OKI tylko dlatego, że nie wykonał formalnej czynności w krótkim terminie.

Chodzi o sytuacje, w których problem powstaje po stronie instytucji lub produktu, a nie po stronie klienta (np. zmiana instytucji, przejęcie portfela, likwidacja produktu, działania zarządcy komisyjnego lub syndyka). W takich przypadkach klient nie powinien być „karany” utratą ciągłości OKI albo przymusową sprzedażą aktywów tylko dlatego, że procedura jest zbyt formalna lub nie wskazuje, co zrobić w praktyce.